

A. Węgrzynowski

Studia socjologiczne na Uniwersytecie Łódzkim w 1964

Przegląd Socjologiczny / Sociological Review 19/2, 168-169

1966

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

„The Polish Sociological Bulletin”, wydawany przez Towarzystwo, wychodzi obecnie jako półrocznik. Na rok 1965 przygotowywany jest rozszerzony numer, poświęcony XX-leciu Polski Ludowej. Dalszy numer będzie poświęcony III Ogólnopolskiemu Zjazdowi Socjologicznemu.

A. Rudzińska

STUDIA SOCJOLOGICZNE NA UNIWERSYTECIE ŁÓDZKIM W 1964/1965 ROKU

Kierunek socjologiczny w Uniwersytecie Łódzkim jesienią 1961 r. został przeniesiony z Wydziału Historyczno-Filozoficznego na Wydział Ekonomiczny, który powstał po połączeniu Uniwersytetu z Wyższą Szkołą Ekonomiczną. Na kierunku tym w roku akademickim 1964/1965 studiowało ok. 160 studentów. Od roku 1961 na pierwszy rok studiów przyjmuje się przeszło 30 osób spośród 150—180 zgłaszających się kandydatów. W związku z przeniesieniem kierunku na Wydział Ekonomiczny opracowano w 1962 roku nowy program studiów określony przez Komisję powołaną przez Ministerstwo jako socjologia pracy (w dokumentach oficjalnych nosi nazwę: Kierunek organizacji pracy i socjologii przemysłu, wprowadzoną w 1961 r.). Program ten ma za zadanie przygotować absolwentów do pracy w określonych dziedzinach zawodowej działalności, podczas gdy program dawny, wprowadzony w 1957 r., miał charakter w większym stopniu teoretyczny. W roku akademickim 1964/1965 według nowego programu studiowali studenci I, II i III roku, według programu wygasającego — studenci IV i V roku.

Nowy program przewiduje wprowadzenie różnych specjalizacji. Specjalizację zasadniczą stanowi socjologia przemysłu, której został podporządkowany cały tok studiów. Absolwenci tej specjalizacji pracować będą głównie jako socjologowie przemysłu, między innymi jako socjologowie zakładowi. Obok specjalizacji z socjologii przemysłu w roku akademickim 1965/1966 uruchomiona zostanie specjalizacja w zakresie pracy kulturalno-oświatowej.

Trzon studiów poprzedzających specjalizację stanowią przedmioty socjologiczne i niesocjologiczne. Głównymi przedmiotami socjologicznymi, z którymi student zapoznaje się na pierwszych latach studiów, są: wstęp do socjologii, historia socjologii i myśli społecznej, metodyka badań społecznych w socjologii, socjologia rozwoju społecznego, psychologia społeczna, socjologia pracy. Przedmioty niesocjologiczne dostarczają studentowi wiedzy humanistycznej i ekonomicznej, potrzebnej socjologowi. Są to: historia społeczno-gospodarcza, logika z metodologią, psychologia ogólna, matematyka, statystyka z elementami demografii, ekonomia polityczna (w ciągu 2 lat), teoria organizacji i zarządzania, główne zagadnienia marksistowskiej filozofii, polityka gospodarcza.

Specjalizacja dokonuje się w oparciu o przedmioty socjologiczne i niesocjologiczne. Spośród przedmiotów socjologicznych na specjalizacji z socjologii przemysłu główną rolę odgrywa przedmiot: socjologia zakładu przemysłowego. W skład przedmiotów niesocjologicznych na tej specjalizacji wchodzi przedmioty ekonomiczne, a także psychologia i prawo pracy.

Program przewiduje ponadto 300 godzin wykładów monograficznych. Wykłady te mają zapoznać studentów z warsztatem naukowo-badawczym i ułatwić im wybór specjalizacji; a po jego dokonaniu pogłębić ją. Studentów wszystkich lat obowiązuje wysłuchanie 2 godzin tygodniowo wykładu monograficznego według własnego wyboru.

W roku akademickim 1964/1965 wygłaszano następujące wykłady monograficzne: prof. dr Jan Szczepański — Socjologiczne aspekty funkcjonowania gospodarki socjalistycznej (sem. zimowy i letni), doc. dr Włodzimierz Wesołowski — Teoria społecznego podziału władzy (sem. zimowy i letni), doc. dr Jan Lutyński — Analiza wybranych badań społecznych (sem. letni), dr Waław Piotrowski — Wybrane zagadnienia z socjologii miasta (sem. letni), doc. dr Aleksander Kamiński — Wybrane zagadnienia społeczno-wychowawcze (sem. zimowy) i Elementy nauki o środowisku (sem. letni), doc. dr Józef Kądzielski — Polityka kulturalna (sem. zimowy), dr Stefania Dziecielska-Machnikowska — Kategorie zawodowe.

W roku 1964/1965 uruchomione były trzy seminaria magisterskie. Seminarium prof. dra Jana Szczepańskiego, prowadzone przy pomocy dr J. Kulpińskiej i dr S. Dziecielskiej-Machnikowskiej skupia studentów piszących prace z zakresu socjologii pracy i przemysłu. Seminarium doc. dr Antoniny Kłoskowskiej i doc. dra Jana Lutyńskiego koncentruje się na problemach socjologii kultury i rodziny. Seminarium doc. dra Włodzimierza Wesołowskiego obejmuje problemy socjologii ogólnej. Kilku studentów socjologii pisze prace magisterskie pod kierunkiem doc. dra Aleksandra Kamińskiego przy Katedrze Pedagogiki Społecznej oraz pod kierunkiem prof. dra Edwarda Rosseta przy Katedrze Statystyki i Demografii.

Od jesieni 1961 roku na Wydziale Ekonomicznym istnieją cztery katedry socjologiczne. Obsada personalna katedr w roku akademickim 1964/1965 przedstawia się następująco (kierownicy katedr wymienieni są na pierwszym miejscu): Katedra Socjologii Przemysłu — prof. dr Jan Szczepański, dr Jolanta Kulpińska, dr Stefania Dziecielska-Machnikowska, mgr Andrzej Borucki; Katedra Historii Socjologii i Myśli Społecznej — doc. dr Antonina Kłoskowska, mgr Zbigniew Bokszański; Katedra Socjografii — doc. dr Jan Lutyński, dr Waław Piotrowski, mgr Andrzej Węgrzynowski; Katedra Socjologii Ogólnej — doc. dr Włodzimierz Wesołowski, mgr Zdzisław Iwanicki, mgr Andrzej Mazur. Doc. dr W. Wesołowski objął Katedrę Socjologii Ogólnej w roku akademickim 1964/1965 po przeniesieniu się do Warszawy doc. dr Marii Hirszowicz, która poprzednio była kierownikiem tej Katedry.

Ponadto zajęcia z przedmiotów socjologicznych w roku akademickim 1964/1965 prowadzili w ramach prac zleconych: doc. dr Zygmunt Gostkowski (psychologia społeczna) i doc. dr Józef Kądzielski (wykład monograficzny pt. Polityka kulturalna).

Obok zajęć na kierunku socjologicznym pracownicy katedr socjologicznych prowadzą zajęcia z socjologii ogólnej na wydziałach: Filozoficzno-Historycznym, Filologicznym i Prawa oraz na kierunkach ekonomicznych Wydziału Ekonomicznego. Ogólną pieczę nad tymi zajęciami sprawuje Katedra Socjologii Ogólnej.

A. Węgrzynowski

BADANIA ŁÓDZKIEGO OŚRODKA SOCJOLOGICZNEGO W BEŁCHATOWIE

Łódzki Ośrodek Socjologiczny podjął w 1963 roku długofalowe badania nad procesami społecznymi w rejonie Bełchatowa. Inicjatywa badań wiąże się z planami uprzemysłowienia tego rejonu w oparciu o bogate złoża węgla brunatnego, dotychczas nie eksploatowane. Badania prowadzone są częściowo w ramach prac Sekcji Bełchatowskiej Komitetu Badań Rejonów Uprzemysławianych Polskiej